

על פי התורה אשר יורור

Yorucha

IN-DEPTH BUSINESS HALACHA CURRICULUM

קובץ
מראי
מקומות
עומקא דדינא

הלכות שטרות ד

NON-COMPETE AGREEMENTS

IN-DEPTH BUSINESS HALACHA CURRICULUM

קובץ מראי מקומות

עומקא דדיןא

Compiled by the Bais HaVaad Halacha Center.

Project Editor: Rav Baruch Fried, Dayan at Bais HaVaad

For additional copies of this Kuntras, to sign up for Yorucha, or to obtain the Yorucha supplements (see back of booklet):

BAIS HAVAAD HALACHA CENTER

105 RIVER AVENUE, SUITE #301
LAKEWOOD, NJ 08701
1.888.485.VAAD(8223) | ☎ 732.232.1412
WWW.BAISHAVAAD.ORG/YORUCHA
YORUCHA@BAISHAVAAD.ORG

BAIS HAVAAD DIVISIONS

Business
Halacha
Services

Bais Din
& Dispute
Resolution

Zichron
Gershon Kollel
for Dayanu

Medical
Halacha
Center

Kehilla &
Bais Din Primacy
Initiative

Halachic Awareness
& Education

תוכן העניינים

הלכות שטרות - חלק א'

10	סוא' שטרות וטענת פרעת'
17	קיום עידי השטר
18	דין נאמנות בשטר
23	אופן כתיבת שטר

הלכות שטרות - חלק ב'

28	הלכות תנאי
31	ادر אסמכתא
37	קניין בבית דין חשוב
39	במקום שאין ב"ד חשוב

הלכות שטרות - חלק ג'

44	קניון אודיתא
47	הלכות מודעה
52	ביטול מודעה
56	קבלת דעת יחיד
59	דוגמא לסייע הסכם

הלכות שטרות - חלק ד'

62	קניון דברים
63	שכר קבלת אימונו (training)
64	אי-תחרות של החתום סופר
69	שיוי אי-תחרות
72	דין מעורפיא ושאר זכויות המשcir

In memory of

HARAV YOSEF GROSSMAN ZT"L
לע"ג הרב יוסף גROSSMAN זצ"ל

LOWINGER FAMILY

ר' מאיר משה בן בן ציון הלי זיל • מינקאל בת משה שמואל
ע"ה • ר' דוד בן ברוך בענדי זיל • גאלדא בת משה דוד
ע"ה • ר' יונה בן יצחק זיל • מרימם בת חיים ע"ה

**ARYEH WEISS
& FAMILY**

THE KUTOFF FAMILY
לע"ג ישראלי ליב בן מרדכי ז"ל, ברוכה
לאה בת אורי ה ליב ע"ה

**MR. HOWARD
ZUCKERMAN Z"L**
ר' צבי יעקב בן פסח יהודה ז"ל
By his wife Mrs. Rosalyn Zuckerman

**BARRY LEBOVITS
& FAMILY**

CONTRACTS

Sugya Introduction

Concepts that will be discussed in the coming four-week Sugya.

TYPES OF SHTAROS

- **Ksav Yado (IOU):** A written document or signature of the liable party(s). This type of document will bind even without all of the Halachic requirements which are specific to a document signed by witnesses. Consequently, one should be very careful about signing documents without careful attention to the details contained within. This concern is somewhat mitigated nowadays with most formal contracts needing a countersignature, meaning the contract gets sent back and forth multiple times before it is finalized, thus it is unlikely for significant changes to happen without his knowledge and consent.
- **Eidim (Witnesses):** This has many requirements, as we are worried about the eidim's signatures being misused for fraudulent purposes. For example, leaving blank spaces in a signed contract to fill out later would not be allowed.

ITEMS THAT CAN MODIFY OR NULLIFY A CONTRACT:

- **Tenaim-** These are stipulations that are included in the contract whose fulfillment or non-fulfillment will either void or ratify the agreement.
- **Asmachta-** an agreement that is inherently lacking in the commitment of the parties to its terms, is not a binding agreement even if it is written and signed. There are many explanations and opinions that will be discussed in the Mareh Mekomos and shiurim, but a basic explanation is that an agreement is essentially just a penalty, such as when one creates unnecessary or exaggerated penalties for non-performance. This will not be valid as he only agreed to it because he assumes that this clause or penalty will never come to fruition.

AGREEMENT VALIDATION CLAUSES:

- **Kabalas Da'as Yachid-** Normally the cardinal rule in monetary law is hamotzi mechaveiro alav ha'raya, you can't excise money from a muchzak unless there is significant proof, usually in the form of eidim. There are many areas of dispute among poskim when it comes to contracts. That being the case, there are many times when batei din have to go with the concept of hamotzi mechaveiro, and whoever is holding the money keeps it, as there is no consensus in Halacha. Kabalas da'as yachid is a clause that says even if a minority of poskim say the shtar should be upheld in a specific circumstance, it is binding. This is to ensure that the intention of the contract stands even in the face of a muchzak.
- **Bittul Moda'ah-** Many people will try to invalidate a contract by claiming that they only agreed to the contract under duress, and they can even execute a Halachic disclaimer known as a moda'ah to help them in this regard. Bittul Moda'ah is a clause that guards against false claims of duress and disclaimers.

NON-COMPETE AGREEMENTS:

- Non-Competes have many inherent problems, both Halachic and lehavdil legal. Oftentimes, Halacha would recognize a legal contract even if it was not made exactly according to halacha. This could be either because of Situmta (common industry practice) which is recognized by halacha, or because the legal contract is binding halachically in its own right for various reasons. With non-competes though, it is very difficult to have a legal non-compete as strong as an employer would like, and even if they are legally binding it may not be validated according to Halacha if it isn't properly contrived.

Importance of Writing a Contract:

In secular law, the "statute of frauds" requires certain contracts to be in writing in order to be valid, however in Halacha, this is not the case. While there are some agreements that require a kinyan, generally speaking, a written contract is not necessary unless one is intending to impose a lien on someone else's property. However, the Gemara in eizahu neshech says that if one lends money without witnesses he transgresses on lifnei iveir as it makes it very easy for the borrower to deny it. This is not just referring to loans, but rather any scenario where one is entrusting money or assets in a loan or partnership without proper corroboration. A contract is of supreme importance as it takes away a lot of ambiguities, and can help avoid a lot of machlokes.

QUESTIONS ON Halachic Deals & Documents

Below are some practical scenarios that will apply to the material

1

I asked a good friend for a loan, and he insisted on having a halachic contract drafted. Is that halachically necessary? If yes, how formal must it be?

2

Why do I need a Halachic contract?
What is wrong with a regular legal one? What is the minimum that is advised/required?

3

If I admit that a contract stating that I owe someone money is authentic, can I also say that I paid it?

4

Does an email confirmation to previously discussed terms have the Halachic status of a shtar? How about DocuSign, WhatsApp/text, and checkbox signatures?

Join BHD and receive a 3-5 minute video post derived from the current Yorucha topic.

JOIN “BUSINESS HALACHA DAILY” TODAY!

*For answers to these questions, and for more Q&A topics like these, visit baishavaad.org/daily
To sign up to the Business Halacha Daily WhatsApp group messages 732.232.1412*

הלוות שטרות ד'

NON-COMPETE AGREEMENTS

תוכן העניינים

• קניין דברים	62
• שכר קבלת אימון (training)	63
• אי-תחרות של החתום סופר	64
• שיוך אי-תחרות	69
• דין מعرفיה ושאר זכויות המשכיר	72

סְדָרָיוֹס יְעוּזָה. וְכֵן כִּקְנָצָלָה כְּאֶתְמָתָן גַּס צְלָחִיד
סְפָוָמָנוֹת כְּמוֹזָה:

ען עין צליגיל ווועה צט'ת קיאן זע' צענזר
 טאטועל סטכל נלאו לאַן הווע ננטשי לו
 מליככה וסמאון קיזל בעני נלאמו טומונא טף
 דקיע'ן דפעעל יכל לוחז ער זמוי סיס צאן
 קאָן נאָס דין צומפֿיס פְּלִי נאָהוּ צמיך קיאן
 זענער אַזערזידז אַזערזידז אַזערזידז
 סטפּוֹנֶל גַּעֲטָהָה כַּמְלִיכָה וְעַלְבָּד גַּבְּרֵי כְּנָלוּ
 טומונל ווועי טוּנְגָּס זָלָן ווועד צוּן טַלְבָּה עַד
 צְבָּהָה צְבָּהָה מַעֲלְמָהָה וְכֵכְבָּהָה מַעֲלְמָהָה
 מַהְמָּאָה מַהְמָּאָה לְקוּרָה וְכֵלָה מַמְּסִיכָּה סְפִּין
 הַמְּלִיכָה גַּרְמָהָהָה אַגְּמָהָהָה :

ח קשיש צויר מושך נסיגת המטה.
י' כי כבכלי מגנין נס סגנול וטוקטוקים נלקחו
טו למקיס מלוני ולחמץ חמץ זו כונגלו.
יא יהה קין וויל נונגלו וועוד דיניס. עיי' זדיי.

לעט. ולכן כנ"ל מפקח עלינו נעלם ספק
כך נ"ז ספק בז'ות טען מהליס קיין
קווינס קסdin עט שולון לול דע' לפיכך גנני דעדיין
ויקי וויל' דלאליקן קסdin
הזהרנשטיין זענישות יי' דוקל ספס שומצ'ן כלול נשלח
חצ'נ'ן כ'ב'א. ואלה'כ נ'ז שולון טוונ שיטול
ז'ז ספק' מאוחת סמאנ'ה ומש לו נמל'הכ. ונס
לול דע' נעלם דספונדים גז' עית שפכו'ו לאיס
כ'כ' דכל מאי' שול'ן נקייס קמוש ליט' מאלי'
ס'ס' האס שול'ן נקייס כל'ן. ואלה'כ נ'ז פט'ל
לקייס קל'ת סמאנ'ה ק'ב'לן נ'ז אפקד וסוי' כל'נו
נווון ספק ספתק'ן זעניש' נ'ז זעניש' ס'ג' בראז'

If someone hires an employee and trains him in, if the employee quits during the term, he can be required to compensate the employer for the training or he may be obligated to return the salary. The reason for this, is that the main benefit which accrues to the employer is at the conclusion of the term.

Using a similar reasoning, the Igra Rama ruled that where the employer trains the employee, the employee may not quit like a standard laborer, because they are considered to be like partners – in which case each one benefits the other. This weakens the position of the quitting employee who would like to use his training to benefit elsewhere.

דברי גאנונים כלל פ' ב' ו' מישכר פועל ולמדו האומנות, אם הפעול חור באמצע הזמן יכול המשכיר לחיבבו לשליט ובן להלמוד אומנותה ואנירה הרגשה של הלאויה החזקה ישבה עלי רברב.

דעת האינגרה רמא שפועל השאומן למדיו המלאכה אינו יכול לחזור בו, שדים כשותפים כל אחד מוחנה את השמי, וזה מותן לקיים דברי הסכם אי-תחרות, שכן לפועל החורר בו

תשובה ט

העתק מכתב שנותן השוחט ר' דוב להשוחט ר' חיים מפק'ק אות באות:

לධיות לאות ולראיה מהימנה ביד ה"ה הרבני מר"ה חיים במ"ה יוסף ז"ל ש"ב ק"ק זברוב, איך שאני חתום מטה מקבל עלי שלא לשוחט ושלא לדודוק בעצמי ואפי' עם עוד שוחט אחר מלעדי מוור"ח הנ"ל בלתי ידיעתו והסכמתו ורצוינו הטוב ממש שלא באונס והכרת כלל, וחילתה לי לשוחט שום שחיטה, הן בהמות גסות ודקות והן עופות גדולים וקטנים תורמים ובני יונה, הן פק'ק הנ"ל הן הקרים השיכים בהשחיטה מוור"ח הנ"ל, הן לעצמי הן לאחרים הן בשכר הן בחינס, וכמו כן חילתה לי לדודוק שום בדיקה הן הסכין הן הריאה [הן] בדיקת פנים הן בדיקת חזן הן בעצמי הן עם שוחט אחר, בלעדי מוור"ח הנ"ל באופן שהיה נגר דעתו ורצוינו הטוב. וחילתה לי להיות לו גורם רעה כה"ז אף בדיבור הקל בין בעסק הש"ב הן בשאר עסקים. הכל אני מקבל באיסור חמוץ שלא לגרום שום רעה ח"ז מוור"ח הנ"ל או לגירוי דיליה הן מצדיהם הן ע"י גירוי דילוי מעכשי ועד כל ימי חייו, ומקבל אני עלי הח"מ בנדר ע"ד המקום ועל דעת רבים שאין לו התורה עלומית וע"ד מוור"ח הנ"ל, והנני נשבע ע"ד שבואה חמורה בנקיטת חפץ ספר החומש הזה אני אוחז עתה בידי ובמה שכחוב בה, ומקבל אני עלי בתורם חמוץ שאין לו התורה ובהסכמה בלב אמיתית שלא באונס והכרח כלל לקיים הכל הנ"ל. ואם שאעbor על הנ"ל ואהיה שוחט או בודק שום שחיטה או בדיקה במקומות הנ"ל בלעדי דעת מוור"ח הנ"ל לבלי דעתו ורצוינו הטוב ממש, הן בעצמי הן עם איש אחר בין לעצמי ובין לאחים בין בשכר ובין בחנים, באופן שהיה עי"ז השגת גבול של מוור"ח, או שאהיה גורם רעה כה"ז לדבר סורה עליו בין בעסק ש"ב בין בשאר דברים, אז אני אוסר עלי ועל אחרים כל השחיטות ובבדיקות שלי יהיו אסורים כחיזיר וכנכילה, ואהיה נידון כעובר על השבואה ועל החרם ועל הנדר ושמתה וארו. כי"ז קבלתי עלי בפה מלא ובכתי שפטים ממש בנדר על דעת המקום וע"ד רבים ועל דעת ר' חיים, ובשבועה חמורה בנק"ח ובמה שכחוב

שכתב בש"ע סי' רל"ב סע"י י"ב בהג"ה ובש"כ שם ס"ק כ"ה כ"ז כ"ז דוקא אם קורם מעשה אמר שאונס היה או שאר אמתלא, אבל לאחר שעבר אין מקבלין ממנו אמתלא:

זהנה בnidon שלפנינו במה שיש בין ר' חיים לשוחט, שר' חיים מכחישו ואומר נשבע בפועל, כבר כתוב התח"ד שלא יועל אמתלא, ואסור לעבור מכאן ואילך לשוחט בגבrol ר"ת. ועוד כבר כתבתי למכ"ת דבnidon שלפנינו אפי' לא נשבע מ"מ חייב לקיים תנאים שע"מ כן נתן לו כתוב העודתו, והרי הוא עובר על לא לא תעשוק שכר עני ובין [דברים כ"ד י"ד], שהו מכלל שכר פועלתו של ר' חיים שלא יפסיק חיותו, ואם כן מחייבין בית דין לכופו לקיים תנאים:

אך במה שכבר עבר, אם יدون כעובר על שבואה, שהרי יש לו אמתלא שנאנס להודות על מה שאינו דallee לא היה נותן לו כתוב העודתו, ולענין שבינו לבין המקום באיסור שבואה מועל אמתלא, מ"מ הינו קודם שעבור אילו היה בא ושאל קודם מעשה, אבל אחר שכבר עבר לא יועל אמתלא כמו"ש רשב"א הנ"ל. ועוד נ"ל דהכא דבריות ווללה נהג ר' דוב עם ר' חיים, אמרין השטא הוא דאיתרע, ובשעת מעשה היה צדיק ודעתו לקיים תנאים, ולא היה שום אונס וברצונו היה מה שהודה, ועכשו איתרע וביקש לעשוק שכר עני, אבל אי נאמין לאמתלא צרכיהם לומר מיד בשעת מעשה היה ערמיהם לבבו להטעות את ר' חיים והודה באונס, וזה לא אמרין, דאמרין אוקי אחזוקת צדקת עד השטא והשתא הוא דאיתרע. ולא דמי לתה"ד דחתם בשעת משעה ידע האסיר שהוא המשתדל עבورو נוהג עמו ברימות ווירף, ע"כ בהיות החפטל עם עיקש וכותב לו הודה נשבע אף ע"פ שדעתו היה לטען אונס היתי, משא"כ הכא שר' חיים נהג בתמייתו ור' דוב אורב ורמא"י הוא, יש לומר דרומקמינן אחזוקתיה והשתא איתרע. על כן נלפ"ד לדון את ר' דוב כעובר על שבואה וחורם:

אמנם אי היה ר' חיים מודה לו שלא נשבע בפניו היה מקום להקל הכא טפי מבחח"ד, דחתם אמרין נהי שלא נשבע בפניו ה兜ע מ"מ כיוון שהודה על עצמו שוויה נשפה הד"א ודלא נשבע במקומות אחר בינו לבינו, אבל הכא הרי לא היה נשבע בסתם, אלא כתוב הריני נשבע (בסתם) [בנק"ח]

The Chasam Sofer says that if Reuven gives Shimon a certification that he may slaughter kosher animals, and stipulates that Shimon may not compete with him for a period of time, Shimon is bound by that stipulation because we consider it to be payment for the "service" that Reuven performed for him i.e. giving him semicha. We can apply this to any circumstance where Reuven trains Shimon in a craft and creates a non-compete (even if otherwise non-binding). Shimon will be bound by it because this represents the wages he promised his employer.

שו"ת חותם סופר חלק ב (יורה דעתה סימן ט מי שנתן כתוב סמיכה לטבח שחיטהטו כשרה, והתנה עמו שלא ישחוט בגבolo לאיזה ומון, פסק החח"ס שיש לב"ד לכופו לקיים תנאים והטעם, שהתנה שלא ישחוט הוא שכירות פעלול שנתחייב הטבח למי שנתן לו הכתוב. עפ"ז יש מקום לשעות הסכמי-אי-תחרות שי"י בשכר פעולה מהפועל למי שהחין אותו בעסק).

ו-לעכבר עליון ז'אמן מאכבר אחד כל כבל יחול כרך אחד ממהם ז'אמן לאין להתריר מלכלה קולס וממנה קו של מלךון. ז'אמן אין זמן בביברו מעכבר עליון. בין קצוב כל אחד ממהם או עד שייכלה מהמו לא מהשכר עד סוף נס בעי ייחום במישרים נחיב כי' משולחין ושופfn היד.

בן פטרום, אין נאמן לומר אתה ציוויליזציונרי לשוטן כז, והוא
המודר ביך טרי ציו בשם הרוחני ובתוכה דפוס רוחנית טרי יין. סעיף
מהם מעככ כז. ואם אחד מהם איננו רוצה והסתדר עוז,
לענין לה אבא גאנדר החרורה באלה וארה יכול להוור
בגונינו לנטען כי הוא מושל עירוני כלוב באציו לונט.

ראר הולך

ה. מילוי דרכו טם. ג. נטען סטוטר פטני כ"ג. ד. וכ"כ ניפוי גאות ש' שחוירא'ו וסקן מטעם מפליגות כ"ג ישבן. ה. טס (בגדוד) קעטן כ"ה, וכ"כ סלמינגהס' טס מציגם דומינין לשליש. שעיף ט"ז. ו. טס (ברובוטן) פ"ז (טבז'ין ווועפונג) דין' ד' ממילוי דרכו טם סטי' כי מי לעצמי עיסוקנו וכו'.

וואר היזטב

חידושי רצק"א

מזכוגת לטע מ"ס כי נ"ג: ש"ק סק"ח. ובתשובה הרש"ט. נ"ג, וכמ"זoggת נלט ל-
ק"י ק' :

Partners who agreed to specific terms cannot renege on those terms. Although a hired worker is allowed to retract from his commitment, since they are both working for each other neither has the right to retract. *Based on this we can validate any non-compete between parties that performed work for each other, using the logic of the Chasam Sofer.*

סעיף ט'ז מ"ז ואינו יכול להוכיח עד שיגיעו החומר. כ"ג ג' כ"ג
 סילול מהו כי, מכ"ט קטוו [סעיף כ"ג] וממנו במאמר שפער כ"ג
 נ"ה כי ל' נוי מלול עדרם, מס' ג' ציטים במאמרנו יlid ומטענו
 ראה בז' יכול מזוין, וזה כ"ג' [חזרה ט'ז*], סכמך לדלאטום' [ב' ק"ה ע"א].

ב' ס' פסחים אמר עשו ט' ז' (ט) כ' חשותפין
שהתנו בו. עני נמקומם משלל'ן
אצון ס' קייג' ונטענות מאלייע'ן
ח' א' ס' קי"מ ונמצאות מהלך'ס
עליו כלום. (ט' הול'ס
חו'ם) ס' קי'ם (קש'ב):

ידועו למכור אותן פירות ורוצה אחד מהם לישם חיבורו מעכב עליון.

טו (ח'אמ) השותפות שהתנו בינויהם שיעמידו בשותפות זמן קצוב כל אחד מהם מעכב על חבירו (ז'יאנו יכול לחלק עד שיגיע הזמן או עד שיכלה ממון ההשותפות ואין אחד מהם יוכל ליטול (ז'ה) מהרין ולא מהשבר עד סוף

ציויניות ומקורותיו מז) עוו סעיף כ"ה נצטט כת"ב גיטין ל"א ע"ב ד"ה לשופטין. מז) צ"ש שם נצטט דעת יומס במשירש נתיב כי' ריש ח"א דצפקן נמיהו י"ש שפ. ד"מ (כ"ג). מז) מז) מז) פק"ג נצטט קמ"ס פ"ד משולחן ושופטין ה"ד.

סעיף י'ז. מכר בלא דעת חברו קודם שהגנו זון המכור ונתקיר החביריו זו פשיטה והריב לשלם. ובentity יהוות נקי כיו' רוח לאין שותפין בכלל שנגנב אחד מכם, הולאה לשופוטות. ואם אמור שלילגנץ הוא עשה כן, לעצמו. וכן רשותם קרי' עניין דין י'ז. רואובן שפרט חרשם ענין ואומר שמשמען ציהו לו, ומשמעותו כופר, אם יש עדדים שהוחבו

ריליאנט ריבוטס

ופלאות ר"ש בבוחן שם ד"ה לשוחטין: עט. אבל משוגגין כ"ז. וו' וילטוקים וילטוקים לט"ז ס"ס ד"ה לשוחטין: פ. אבל אמר. כן מטעם טענין כ"א: מפליות רט"ז ס"ס: סעיף ט"ז פא. השותפות. ב"מ ק"ב ט' קסו י"ז מ"ל, וכ"י כן זומפני נקمل עטמקה, וענין טוק ס"ס זריה ה"ג, וכפליטס לט"ז: ס"ס ונמי י"ז רט"ז נתקבשותם ומ"י ט"ז:

וכדרעניל סיינן קיט סעיף ג', ע"ש: טרייך ייד בעכבר. ואון חבירו יכול לעכבר עליין, כתוב בספר שער משפט [סקץ], ונראה Adams החבירו עיבך עליין מלומכרים מפני שהיה סבור שתמידה הסתורה ואוח"ב הוללה, פטור מלשם השיקוק כו', אך אם מראה רחבה בלתי ידעתם בקשר להוללה, מ"מ פטור, ולא דמי לסייע סעיף ג' סעיף ב' כו', ואך דבנסיבות הרודבי"ח א"ז שצטשי השיב על נידון כו', Adams הוללה הוא בריך בגין שהגענו ון מכירות הסתורה והוללה, דשאי החם העיבוכם לא היה לטובה תיפחת מדימה מצד שירד השער והוללה, דשאי החם העיבוכם סבור שהתקירק כו'. אין סתיה מרובי לדרבינו, אבל היכא ודונכין לטובה השעה סבור שהתקירק דמי ולפמאם מבוי, ייל דדמי למיטמא בשוגג ואל גנטסונה חול' כו'. שוב מאצאיים הסתורה, הייל דמי לנטמא בשוגג ואל גנטסונה חול' כו'. שוב מאצאיים בהידיעת הרודבי"ח [סקץ] פון השוואל שכבר נ"כ היל כי, וכן פסק תחשובת מהריה"ט [ח'ג] החל וח'ם ס"י קי", בכ"ד ע"ש. ועיין מה שכתבת לי לעיל סיינן וזה סעיף ו' סק"ח כבש תשובה נודע ביהודה תניניאים סי' ל"ח שבתכ שם, וגם אלו לטובה נתיכין כו', ע"ש: שפע טרי' כה. דרכ' ואך יאמור יאנקאל אחיםינו בתב' שלום ולעם מסדר נאי אשלש צמץ דורך סי' צ"ט אדרות לשלשה שלחו בשותפות סחרה בהפקה ונעה ווועזה להשואר באחריותה ווועזה לישער עמads כל הלויינצעבל בעסקסן דין דלא מעלה ולא מרדך לו בין יהוד רוחות הו הפס ללקוק חיישין שיונצעל בענטק, ווואה מא"ק דרכ' קיטי ע"ב בושו"ע ע"ז ע"ש. ועיין בספר שער משפט [סקץ] שהייאר וכותב שדרביינו ז"ה לאחר ולהשואר באחריותה ובהתעקשותה על כל החלק בהפקה ע"ז.

לך חילך גודל והעאנך זוויר החשתפות ווועזרו ווועז. אברם דוד ווועזה ברור ואהארטס ניכילין למחות, דיכילון לומר אן זונענו להויה הימנה ממו אחר בחילוך כו', וככל בענין בשותפות במורם ושיך לומר בו נהאה ברור כו', לא ידענא מה חידש בוה, דהרי זה הכלל בדרכ' ביאור הארא ז"ל שם אות נ"ב [נא] שצין לך פטחים פיט' מ"ב זה הכלל, ע"ז: כב. וואל מה להשכבר. עיין באර היבט נקמתן. עיין:

שׁוּעַ הָחוּזֵן מִשְׁפַּט סִימָנוֹ קָעוֹ סְעִיר טו, סְמ"ע סְקָמָ"ד
שׁוֹתֶפֶת שׁעַוְתָּן אֲנָים בֵּין אֲנָים יְכוֹלָם לְחֹזֶר בָּהֶם. וּוְהַטָּעַם שֶׁאָין דִּינָם כְּפֻועַל שִׁיכּוֹל לְחֹזֶר
בָּג, מִפְנֵי שְׁנָנָהָם כְּפֻועַלָּם וְהַלְּהָ. עַפְ' אֲפָרֶל לְקִיָּם הַסְּכָם אֶ-תְּחַדֵּת בְּכָל מָקוֹם שְׁנָנָהָם
עֲבוּדִים בִּיהְהָ, עַפְ' סְבָרַת הַחַתְּסָן הַנְּגָן.

קצוות החושן

ווממליה מתייכא, ומשוחל טמכול גורי נסחוי רהט קספו, וא"ג נקי' לסתמייל דמי סקסיקה כל פטנולס ווועו לדמי סקסיקן. וכמסודגמ' מושבאייט מלך ה' סי' כ"ג כתג' ו"ל, ומלה דלפיניו חוויך להן ערלו' כיוון דהממל לא צונלא זה וויאן לא זכטה צטולס מצטס דממליה מתייכא, ווועילן ווועלס להן קלון עזובד להן קלון, ווועילן ווועלס להן קלון עזובד כמו עכ'ל. ווונלה צונעלס ממנו זכני' סאלמ'ס' וויל'ין פריק זטוכל לכתיבנו לאדיין להן גורי יטען רהט סקסיפן הצען דמי צמי' גווניג' לייסן.

ונראה דlus סטוכר רוחה ליטן לפועלם אם השוכר
אם סטוקן אין לפועל יכול בפונקציית
תגובה היפר-טומט

(ד) ואמר לו לויוון לו הפק בשברכו. כמה נמתוגת מאר"ס דפום פלמג סימן קס"ה ז"ל, רצינו מה שיא מוקפק הוא משליכי פועלן לעתות מלחמה ואותה עמו ניתן פפק צבאיו, להמליך כן כצגmr מלומלו מוגע ממנהו חומו מפק טקמלה, וזה חומר מהן לך דמי שמאן, והס יכול למלוח זו מהמליך צלול מטכון. וסוג דקלק דיכlol למזר או מלמזר פליק נמלול דע"ז [ס"ג ע"א] גני תמן, גן עליה וויה"כ נמנן לא למוננו אפשר לדלמג לה שאפונעליס בטנו צעל הפזים צעל השם גונון קו כהלו נ' כרו זה הם וזה כלל ונומן להס [ד' כטמות ממקורה. ומי יוציא מהן מטהען, דהו מסקל נזוקמה נמנן לא

קצוט החושן

חובן משפט סימן שלב

לצורות החושן

(ב) **זיהוי נקודות** – נספחים נקראו נקודות. נספחים נקבעו כמי דקפל' אש נקימן רם"ה נספחים מילומת שדגן, חיל נספחים נקבעו כמי דקפל' על גוף נספחים נמלוי קפה, ובציוויל קמונעס לא ציין כיון דכלר עשהה ספלוולה, והא פטוטן. ועיין מה שכתובנו נקימן י"ג (פרק ג') [סק"ד].

המגנִי ולְמַן נוּ לְכֹסֶת, וְאַתָּכֶל שִׁיעֵד עַמּוֹ נִמְתַּחַת נָאָרֶךָ, כְּנָאָרֶךָ
צְפָקִין מוֹלָדְתִּי סָס. וְלֹפֶ"ז לְהַסְּרָה (לְיִמְעָן) נוּ מָה צְבָאָה סְפָטְמִים
כְּפִי מָה שָׂהָרָה סָהָרָה לְמִמְכֹלָה, כְּמוֹ גַּעֲגָעָה מִתְּמִתָּה סָהָרָה קִימָן צְבָעִים
לְבַבָּה, וְלֹבֶל, וְלֹפֶטְבָּנָגְדָּה לְהַשְׁמָרָה כְּנָאָרֶךָ קִימָן דְּבָקָעָן
לְמִלְיכִין נוּוּ נְאַתְּמָמִיקָן לְפִינְיוֹן לְפָנָן מַוְסָּרְתָּה, חַבְלָה, וְאַתְּמִי דְּעַרְתָּה לְמַרְכָּבָה
חוֹג כָּל חַבְירָה עַד שְׁאַבְנִיְהוּ לְיִלְלָעָן, (וּסְוּוֹסָה) [וְיִהְוָרוֹה] נוּ מָן שְׁבָעָלִים
[תוֹחַן עַמְּבָדָה] וְמַקְבָּלָן קִינְיָן עַל זֶה, וְכִמְבָדָלָה הַמְּדֻמִּי דְּשְׁפִילִי דְּלִמְמָה
קִינָה כְּבָשְׂרִילִי מְאֹסָה דְּלִמְמָה נְקָנָה הַלְּבָדָה כְּכָמָנָה וּמְמִילָה לְעַלְלִי סִמְמָה
סְמִינָה שְׁבָעִים אַךְ, נְרָהָה דְּמָסָס סְהָלָה לְזִין מְנוּמִין לְהַלְּיָה דְּיִנְיָה, וְדָלָי הַלְּוָה
שְׁפִילִי עַד גְּנוּגִמָּל טְעַמְּמָל דְּלִינִיטִי דְּטוּוֹסָה נְפָטִיכָה קְדָלִינִיאָה, הַלְּבָדָה
מְקוֹסָה נְלוּוּ דְּרִילָה לְלָךְ דְּוֹסָה כְּבָשְׂרִילִי לְרִבְעִיתָה אַלְמָה, וְלִיכָּמָד לְמִינְרָה דְּלִינָה
דְּבָשָׁה פְּשָׁוָלה נְלָמָד גְּעַנְיָה כָּרְבָּה כְּבָשְׂרִילִי וְפְסָקָנוּ
עַמְוֹ וְסַוי כְּלָלָה כָּמָבָד וְמַמְרָא, נְכָמָוָה, נְלָמָד מְפָרָק גְּמָלָה
לְעַמְּבָד [סְגָ"עַ"אַךְ], וְפְרִיךְ עַלְלָה וְהַסְּמָמָה מְמִילָה, וּמְמִקְבָּה
שְׁסָסְטָרִי" וְסָסְטָרִי" וְבֵין מְלִי נְפָקָה מִיְּנָה צְלָה מְשָׁךְ הַסְּמָמָה וְפְסָקָנוּ
קִינְיָן כָּךְ, וּמְמִיקָּה יְלָל שְׁבָטָוָל פּוֹעֵל מְמַפְּךָן הַיְוָן מִיְּצָבָעָה נִמְתַּחַת
הַלְּגָה נְוָתָן נוּ לְמִיוֹ לְהַסְּרָה, מְהַרְהָה מְשָׁךְ מְוֹרָא שְׁבָאָה שְׁמַפְּךָן גְּרָזָה
סְפָטָאָה, עַכְלָה. מְלָכָה מְוּכָם דְּלִינוֹ קְוָנָה צְפָעוּלָה מְמַס מָה שְׁקָוֹתָה נוּ
הַלְּגָה סְכָוָה דְּלִמְיָס, הַלְּבָדָה יְזִיזָה דִּין נְמִי לְבָדָה כְּלָמָגָדָה שְׁבָאָה נְלָמָד

עלם ומילל, נ"ט פירוש ר'ק"י [ד"ה א' אמרת], וא"כ ק"ג מין לתקוכל יכול למחור צו אף נמייקה ומלם ומילל, וק"ע.

והנה כיוון דעומם מוסטס ממקורה מתיlica, הי"כ נולדה לדת מוחל צו
הצוכרי קווים כמו צפראע, כיוון דדכליות פ"ז כמו כספ. הול
דריש גופסת קשיה לי במא"ש במנועה
מוסטס ממקורה מתיlica, ומייסוק ניא [ה]ליאמן לו מפקן זאנכרי (ה)
(ו) סוחול ולג' מוסטס ממקורה מתיlica ועוד קו"ר וסו"ל
לדכליות ממיlica ועוד קו"ר וסו"ל

מן נס, ומאליה טמלה מולון המקדש הפק נבככו היה מקודשת לדתיהם פליק שגוח [ב' ז"ה] (ז"ט ע"א), וכן מנומר כטור וצ"ע ימי כ"ה נחל"ע ט"ז. ולפיו ימי פלגי לכה' לדעת לרמ"ן קיימן ר"ד במתנו י"ז [ענף י"ז] דבמלות היה צמי פלגי. וולם מה שכתנו בסימן ק"ה (פרק ג') [סק"ג] דוג נצכליות קיל'ה בגמר פעליה וגאות מכות פלוריום היה ניש' צוס פרונס נג' קו' מלה, ואחרינו זהה צמידיז'י היל'ס"ע אבני מילואים ימי כ"ה סקל"ט] נסם הרכבת ר"ה צמידיז'י [קדישון מ"ח ע"א י"ה מר סבר], נייח, דיל'ת נסם ממס' נג' גמר מלוליה צוס פלונס דכס'ג קו' ניה בכף ממס' קי' לנו מוסס דמסקלר משליכ, וכס'ג' היל' נמי מי ספליג, אבל' קיל'ה דלמי'ה צמוכות מהרין צוס פרונס היפיל' גנכי. קי' קונה וממיל'ם ליט' ניש' מי צפיען לדעת לרמ"ן קיימן ר"ז. ותשובה מוא"ס הינצל נסוק דלרי'ו סכמ'ב' אל', היל' נחדר קיל'ה קני דליה' נצכליות היל' נצפוק, מסמע דסנין דלרי'ו ר"ט בטעמה דלון' קרי' ליט' קפקס' סי' קי' מוסס דסננה נצכליות מתחילה ועד סוף ו/or' ל' מלה, וה' כמג לדניה' נצכליות היל' נטוקן. וזמדי' ר"ט ניל'ה דטעמה דלייס מוסס דמסקלר משליכ דכס'ג' קי' קונה, ה"כ היפיל' חי'יה נצכליות היל' נטוקן נמי קרי' מוסקלר משליכ דלון' עד'ג' מסק'. ווע' ממוס מ"ט דהניא נצכליות היל' נטוקן, דיל'ה מזדי'י ספוקס' דקי'ק'י'ל' טנא' נצכליות מתקיל'ה ועד' קו', ו/or' ע"ז ענין משה"א סק'ה".

שכר פוטו
ואמר לי
לו חוף
וחזר ב
אם הר
במי שפר

If one promises an employee a specific item as payment, he may retract and only give the cash value of the item since the employee never made a kinyan on the item. Ketzos Hachoshen suggests there would not even be a "*mi shepara*" (admonition of Bais Din for not keeping one's commitment) because we don't consider the work as payment rendered. *If so, even if the Chasam Sofer is correct that one can promise not to compete as a form of wages, there might not be a kinyan which would make it binding. Instead, the employee would be able to pay the value of the non-compete and be exempt of the agreement.*

רמ' א' החון משפט סימן שלם סעיף ד', קצתו החושן ס' קד' בעל הבית שהבטיח לפועלஇזיה חפץ במסחרו, יכול להוציא בו וליתן דמיין כיון שלא עשה כן על החפץ. ע' בקצתה ח' שגן מי שפרק עליכא כיון שאין כאן אפילו מעות קניין. ולפ' י' יש לפוקפק על הכסם א' - תחרות הנעשה כפי המהלך של החת' שקיים רק מدين שכר פועלו, ט'ו' ס' ליכא קניין יכול ליחס לדמים במוקם קיום

עד להם
סעיף ג'. חזר כו'. ואפיוֹ קוּמיָה ליעשוֹת בְּלָתָה. ר' בְּרִישׁ ס' תען. וְבַאֲבָבָה עַמּוֹנָה יְמִינֵי^ט חַלְקָה בָּה כְּדִירָתָה אֶלְרָחָבָה וְבִזְמִינָה אֶלְרָחָבָה וְבַעֲשֵׂת אֲנָיִן כְּדַאי לְהִכְרִיעַ כִּירְבָּן נִילָה, מִשְׁמָשׁ דְּקָרְבָּן וְהַנִּין דְּבָרָמָה הוּא, וְעַיִן לְגַעַת אַפְּלִיוֹ גִּילְבָּרָה אָסָם יוֹרָה וְזֶה, מְאֻלָּה וּמְרֻחָה לוֹ סְפִינָה רַגְבָּן וְעַמְרִין אַךְ שְׁלָא בְּצָנָע בְּלָל הַמְּלָכָה דְּלָא חָשֵׁב קְכָלָל מִזְבֵּחַ בְּכָלַי הַבָּתָר מְהֻרְקָה בְּהַהְגָּהָה (נִצְחָה בְּהַבָּתָר יְזִידִי וְבְּצִיּוֹן) בְּשָׁם כְּשָׁמְבָתָה הַחֲרָבָה זָהָרָה צְעִירָה וְזָהָרָה טָהָרָה. סִיְעָמָן וּבְזִידִי סִימָן רַבְּכָה גְּבָרִי לְעִילָה. אָמָר לְפָטָעֵל אֶל שְׁבִיר בְּפִינָה בְּדָר אֶל בְּפִינָה שְׁמָן לְרָחָבָה שְׁמָרָה אַרְתָּה. נִזְיָה סְטוּשָׁיָה וְעַזְבָּה וְבָשָׁה בְּרוּתָה וְבָרָבָה כְּדַבְּרָה וְהַרְדִּיבָה אַלְכָה וְשָׁמָעָה (עַפְנוֹז וְאַזְעִיכָה) תָּהָב אַטְלָלִי יְשָׁבָתָה עַלְיָה פָּטוֹר. וְיָאָשָׁם אָמָר לוֹ בְּכָנָס שָׁאָנוּ פָּטוֹר. נִזְיָה בָּשָׁס וְבָרָיָה שָׁמָן, יְשָׁ

טעדי וה' שיעיר ג'.חוור אפיקלו אם קובל כו'. כתוב ב' (עמ' א') בשם הרשכט'א' את כליל', ודו"א מישיכא קונה בקבלה' כמו' שבעס'א', ואפקה' בה פועל לא בחשובה' נס' קייז'. לא אמרו דופעל יכול לחזור בו אלא (בשות' נמסרין) עצמו אמירותו, אבל כל שונשענבד בקינן לנטפי' מליהה או' ולכמה ייעיל' קניין בה. ובפסקי מורה'א' זרומה' הדעת ח'ין ס' י' כתוב שלא יכול לחזור בו, עכ'ל. ותמהמה לי מאי טנא מופעל שמן בעה' בינוין זה וו'ו', ומה שקיבלו קניין חזר הבלתי עם הפעול שמא לא גמר

באר גולוּה כרך ט' סדרת מאיר ק"ק סוציאל (קמ"ג) מס' 10. מודפס טמ"פ. ת. תכט סעיף ג'. א. ואפיקו קיבל נגדי ממש' י' סטמ' כ'!', ועדי עדר יונתן גנרטון סוף, ומומין דקומיין ט' י' פלי שטר קוינט'ן ג' מ' ק' (צט'ן) במכתב' עגנון למילר, נשלח לאלכסנדר, נספין מלוניה נחנה סען זילג

פרק ח' – הדר הומב
פרק ת' – תורת השופח

ההירא בסמ"ג עשין פ"ב בדיני שותפיין קביעה אידיגיא דמקובל עיסוק
 וול', ושנא כהן הדין בשני גורמים שקובלו עליהם עלותם שלושת מלכים, אין
 האחד רשאי להחוור שלא מרעת חבירו, וא"פ שול' יכול היה בו
 אפילו בחזאי היותו, וטמא לרבות, שודוק בעה"ב הום פעולות אבל
 והazel זה הום שותפיין, עכ"ל. וכן מ"ש בחזאי הום ההור. עיין בא"ר
 הרטב סוף סימן [סימן יז], ועיין בט"ז שוחלק ביב על הרטב"א נובטח – קי"ז
 ופסק דאסלאמי בקנון בדור השני, ובו, ענין בקצתו ה"ז נובטח – קי"ז
 בתורת השופח שובוט עיקר חביר סי' קפ"ד חולק על הלש"ז [סימן יז] ומכסחים
 לדעת הריבכ"א טבון ובויתו ריבקון איינו יכול להחוור בו, אך מחלוקת
 בין קணין, ודודיא כל הקבינים שעובלים לא מותין בוה כי כן ר' ובס"ד
 כואריה פ"ק דקדושים וידי עז"ז מהני ג"כ כאן ר'. וכמסים דבם בתשובה מהר' ר' דוד
 חז"א סי' שיער הבאות לעיל סימן קע"ז, וכן כ"ק' ב' ו"כ' ב' ו"כ' ב' ו"כ' ב':
 לעיל סימן קע"ז ערך ב' כ"ק' ב' ו"כ' ב' ו"כ' ב' ו"כ' ב':

Shvus Yaakov suggests that a worker can be acquired by means of cash payment. If so, it stands to reason that work on behalf of another, which is considered the equivalent of cash payment, should be a sufficient kinyan to obligate work in return. *Perhaps this could be the kinyan to enforce a non-compete: in return for the value being given in training the employee, the employee is obligating himself not to compete.*

פதח תושבה וחוש משפט סימון של סק"ה
דעת השבות יעקב ח' ב' סימון קפ"ד שכפ' הוא קניין גמור לknות פעול, דמייא שעבד עברו. א'כ
מסתבר נמי שם עשו לאלה בשביילו, הר'ו"ז כקס' שמחייב חבריו לעבוד בשביילו בחורה.
זה יכול להיות והיכ' ה' לחביב פועל שלא להתחזרות, שבחור הפעולה שלימדו את אותו העסוק
מחייב את עצמו בחורה שלא להתחזרות נגדו.

ג'ורג ר' ג'ר' ב'ר' י'ו'ן ל'ו'ן:
ממן מורה דבר אלין צה' נעלם ממי
מיין כוכבא עירק מוסך דקדס'
ג'ס נס' עלי' ס' קמי' ר' ע'ס' ק'ק'

ויהי יבול לחוזר בלא
תערומות. וסוח
מלכלי כימיוק יוספ' פ' סומניין
(מ"ג ע"ה מדוי קל"ר) וע' צ"ק נ"ק
[צ"ק] וע"ה צוֹז צוֹז צוֹז קְקָה כיכ"ה קק"ה:
שלג א) לא תערומה. כתנו
סתום' (ב"ג ע"ז

ע"ז ד"ה מ"ן ומכל מקום י"ט נ"כ
תלמודיות ה"ג דמוהין נ"כ ממכניל
טעמה נ"מ מ"ה ה"ב ע"י טויה,
כל"כ גאליה"ק [ס"ס ט"ב] וטוויל
טס"ט. וצ"ץ [ס"ח] קדשה דה"כ
מש פלייך צ"ק דף ע"ט ע"ב גדי^ו
קספינס קי' דמכתם ל"ג גולי כולה דבוי
טלוויי כ"ל נ"כ גורי דמכתם ל"ג גורי ע"י
טוויל ע"כ. וככל שרג'ת זה נצטט
ממקומ'ת ע"ק גדי קפינה ח"ל ס"ד
או' דמכתם נ"גורי ולט י"ה פקידה
המיה לי' לא מעורמת, דף ג' ע"ל גן
דלאפועל חילם מרשותם כTHON זו
בנעה"ז וט"ג דליכו פקידה
ככל'תך נעל, סני מייל כי סדר צלול
טעינה ה"ב סקל בטל בענינה ר' נ"ה פוח זו
על"ל, וס"יו מותם דפליקס נ"ל
אלאיך וחוץ לו זוק עד נ"פינס
כל"כ ג' דמלוד בענינה רב' ומכתם
לטוויל גו' וחוזם פירומם:

מבחן 13 וליין געטואל סט גווניג קאנטן ויזונג

סימן שלג

**השוכר את הפועל ובא הפוועל לחזור קודם
שהתחיל או אחורי כן**

וּבוֹח' סעיפים

א השוכר את הפוועלים והטעו את בעל הבית או בעל הבית הטעה אותם אין להם זה על (א) זה אלא

נחיות המשפט

בתי בון המשפט

בישופט האוריינט – ביאורין

(ה) ליתון לו חפין בשברן. עקרס"מ [סק"ד], ועמא"ל סימן ר"ג ס"ק ז', ולפמ"ז ס' נולח לדינו כלהומיקי מפלוכ, סול' שיכל נפלך דמים, וה נאך פטול מילמן דמיים ממיליס.
ויש"ר ס"ק י"ז ט' סלטת דנטט"מ יכול ליטן לו צוויי סט"ה, וענקלס"ס [סק"ג] מה סממה כוा. ולפערנ"ג לדוחי נמלוף סכתט בקארס"ס דסניינו סכתטנים לו בעד טרומת מה שיגבנה דמי סכתט"ה, ודוחי דלויינו יכול ליטן לו מושע סקיפה קוש האנט"ק קודס גוציינַם, וזה

Further lyun: According to the Ketzos Hachoshen, if one stipulates to pay an employee with something which is not extant at the conclusion of service, the employer must pay the future value of the item when it will come into existence. Nesivos Hamishpat disagrees and limits the amount to the current value at the end of the employment period. *With regard to non-competes which are not halachically binding, according to the Ketzos hachoshen the defaulting party can still be obligated to pay the full value of the non-compete as valued at the conclusion of the non-compete period. However, according to the Nesivos he is only be obligated to pay its current valuation at the termination of employment (or its value at the conclusion of the training).*

יתר עיון: קצוט החושן סימן שלב ס' ק' וניביות המשפט שם ס' ק' מי שהבטיח לפועל דבר שלא בשלם, לדעת הקצתו החושן חייב לשולם דמי כמי מה ששמה כשייא לאלוונם. ניביות המשפט פליג, ס' ל' שחייב

רק כפי מה שווה בשעת גמר הפעולה. לפ"ט, אף אם ההסכם אי-תחרות לא עשה כן, מ"מ לדעת הקצה"ח אופשר לחיבתו לשלם דמיו כפי מה שישוה בכל זן ההסכם. משא"כ לדעת הנזיבות המשפט אין חיב אלא כפי מה שווה באותו זמן שעחב המשרה.

באר תימן

אצל אדון עוד צמר ונגה לבדו בלבד הבירו, וכאשר בא שמעון אמר לו שרצוננו שיהה העمر הזה בשותפות, והшиб לו וראובן שכנים דבריו, שכן הדרך אם ב' אנשים נועסים ביחס כל מה שיבוא אפלו ליד אחד מהם צדוק שהיה בשותפות, ונותרצו זה זהה. וכאשר באו לשוק פעט אמור שטוב היה ליקח להולין לביחם עורות, ואמר ראובן לשמעון ליקח עורות וכל מה שיקח יהיה בשותפות כמו בצמר שלו שהוא קנה, וכן שעה שמעון ונגה. ואחר שקנה אמר לו שאמ יתן לו עשרה וזהובים בעדר טרחוו אז היה בשותפות, וראובן שחק עליה, וכשבאו לביתם לא ריצה שמעון ליתן לראובן חלק בהעורות, ונשאל הרוזן עם מי. והשיב, אין ספק שהדרין עם שמעון בעל העורות. כי חקרתי אצל הסוחרים ואמרו שכן מנהגם כאשר נועסים זה עם זה על השוק, כל מה שיירוח לכח בדרך הוא לא מצע ע"פ שלא היי שוחפים מעולם ולא התרו בינויהם כלל, וכן ממשמעMLS השאלת שמנהג זה היה ידוע גם לראובן ושמעון, א"כ מסחר הצמר שקנה וראובן דרך נסייתם פשט שיש לשמעון חלק בז, ואני יכול לתרבע שכר בטלחה וטרוחה, כי בדורן אין להם שם מסחר ולא נתבטל ממשום דבר. אך הגיגים למקומות הפצץ שמעתי שאין שם דעה סובל והשייה כל רוח שיזומן להם לאמצע, הואיל ואינם שותפים בגוף מסחרם, ואפלו אם שכורו העגלת ביחס להליכה ולהזרה, מ"מ בין הילכה להזרה בעת היותם במקום השוק כל אחד עוטק בשלו ולא היה עסוק עם זה. כך נודע לי אחר החקירה וכן הדעת נוחות. נמצא אין לראובן על שמעון אלא מפני אמר לו שיקנה עורות בשותפות, ואפלו נתרצה שמעון להרייא אין מחלוקת ליתן לו שם פרוטונה ע"ז [בסיימן קפ"ג סעיף י' בהגהת], כיוון שלא נשתבערו זה להה ולא אמר גם אתה תקנה ותחולוק, כיiao אמרין בהאי הנהה דעתית ואחדיד והואיל וקונה מקנה ע"ז [ב' ק"ז ע"ב]. אבל עכשו שמעון נתרצה ליתן לראובן חלק בעורות במאי נשתבעך, הלא ראובן לא החרצה לשמעון, כי מה שהיה בשעת נסיעתם איננו אלא ממנהג הסוחרים וכבר עבר, והתה פנים חדשות באו לבאן. אמנם, אפשר יתרבר שהמנגה במחוזו רואובן ושמעון ה"ל שוגם בפעטט במקום זומן השוק הם שותפים מה שירויחו מן הצד, הינו כל אחד עוטק במסחרו, ומה שיזומן מן הצד היה לאמצע, מ"מ אין מן הצד שרואובן יטוק בסחורתו בשוק ושמעון יתן לו רוח בעורות שלן, אם לא יתן לו שכר בטלת שוק כמ"ש הרוא"ש גבי רצענין הנ"ל, ע"כ ישומו בקיימים נ"ל יווית לבודו לפיטול שקו, והשאר יהיה בשותפות. וכל זה פשוט ולא יועל להה שם תפיסה וחוזקה, כי אין כאן ספק, עכ"ד ע"ש ... ואינו נגה אילא בגין גמור. ע"ז בתשובה בית דין דוד החל ח"מ סי' ד' בדין האפטרעט געלט הנהוג בין הסוחרים, כשהוארים שרבו האנשים העומדים על המקה אשר

פתחי השובב

בסיכמת זה يول המקה מאר, אווי מי שרצה לזכה במטביה את האנשים הרוחניים לעמוד על המקה סכום לך וכך בכדי שימנו את עצם מזה הלא יוזל המקה. וכותב אדם נעשה ההבטחה זאת בלי קניין ובלי ההשלמה מעות רק בדברים בעלי מאין כלום. ואין לדמותו לשכירות

פועלים דקיים' שלא בעי קניין, כמו' "הרביב'ש [בחשוכה] כי' עלי' [הרבא רב' סימן של' א' [מחודש א'], ועיין סמ' ע' סוף סימן קפ' ה'] והרא' ש' במסכת ע' ז' פרק השוכר את הפועל סי' ב', כיוון שהוא דרך ליתן שכירות בעדר זה. ושאני שכירות פועלם שהשכר הרוא בעור עשייה פועלה או דברו, אבל בנידון דין שקבלת שכרו בעבר שמנע את עצמו מלעשנות, אף שמדובר רק ליתן שכיר בעדר זה, מ"מ לא דמי לשכירות פועלם וביעי קניין. וראה לזה משש' ס' כתובות פ"א ע"ב, ההוא גבראו דנפלה ליה יבמה כפומבדיתא בעי אהוה למיפסלא מיניה בגיטה, אמר לר' מה' דעתך מושן נכס', אנה בגנכס' פלינגן ר' כו', והאריך בזה ע"ש. ונראה לע"ד הא דעכ' פ' קניין מהני, דוקא היכא שהיה רשות ביד האחרים ג'כ' לקחת זה המסחר בעלי השגת גבול, אבל אם היה צד אישור בדבר כמ"ש בסימן לר'ו' נסיך א', אז אף קניין לא מהני, ודמי ליבם שאינו הגון באה' ע' סימן קס' ט' סעיף ג'. וכותב הבית שמואל ס' ק' נג' בשם תשובה הרשב"א וח'א סי' אלף ר'ז, דרכ' שטר וקנין לא מהני להוציאו וכוללה לומר משתה אני בר', ע"ש, ועיין בנה' מ' סוף סימן ר' סט' ז. ואך בהשליש מעות צ"ע כמ"ש בפתחו תשובה באה' ע' שם ס' ק' מג', וצ'ע': סעיף ה' ה. אם מכירוהו חי. עיין באර היטב נסיך' ז' שכותב, חמיהני של האביה הרמא' דעת ר'י והרא' ש' כו', ועיין ש'ך סק' ז', ורמשמע שעדו ג' כ' גוטה לדעת ר'י והרא' ש'. עיין בתשובות החם סופר חלק הו' מ' סי' קב' ג' שכותב שאין לו להוציא ממונו נגד דעת הר'י והרא' ש' בזה, ע"ש. ועיין בתשובה ושב הכהן סי' ס' שהאריך בענין זה, ומסיק ריש לפסוק גם בפיריות וסוחורות שרואים להלוק, כיוון שknow למכור בשוחפות השכר לאמצע, וה'ה בשור לטביהה אפילו טבוחו, אם טבוחו למכור הבשר בשוחפות הוא לאמצע. אבל אם קנו סחורת לחילוק וה'ה שור לטביהה לחילוק בבשר, או אם טבוחו לחילוק בבשר אפילו אם מכירוהו אח'כ, לפ' דעת הר'י' כפי מה שפירשו הר'א' ש' והר'ז' דבריו, כל אחד נוטל לפי מעותיו, אבל דעת הרמב'ם עדין צ' ע' בזה היכי שknow שור לטביהה לחילוק הבשר, ע'ש היטב ווגם בתשובה בית אפרים חלק הו' מ' סי' כ' ט' מענין זה: ו. ועדין לא הוציאו אותו כו'. לכאורה משמע מלשון הרמב'ם והשו'ע, שאם כבר הוציאו המועות בעסק ומוכר העסק בעדר מעות, ופוחחו או הותירו מחמת המתבע לשינה המליך, אפילו אם זה

פתרונות תשובה

כמבואר מלשון מרדכי בשם סי' קע"ז ובהמורי"ק (שורש פ"א) כו'. ונראה כל זה בשני השותפות עוסקים בעסק השותפות או החמורים והספנסים הנל", אבל כזוועה עוסק במקחו לא יתחייב והוא ליתן מהריהו שלו בענין שנגגו להשתתף בו, וא"כ יתן לו שכר עמלו והפסדו במה שהפסיד בשעה שהוא במסחר שלו, ואני מן הדין שווה השניה יתן לו מהריהו ואילך הלה וחדי, וזה רומה למ"ש תשובה הרואה"ש נכל פ"ש סי' י"ב דמיית הטור סימן קע"ז (סעיף ה') גבי רצענים שהסבירו שייהיו שותפות בכל דבר חוץ מבכלאכת ידים, ואח"כ ניתן לאחר עזרות לעבדם, שכח דאפילו אם היהת מלאכת העיבוד בכלל השיתוף, לכל הפחות ייקח מהעיבוד לעצמו כפי מה שהוא יכול להריהוח ברצענותכו, ועם"ש רמ"א סימן קע"ז סעיף א', וו"א אפילו באומנות המלך הוא גוטל תחיליה טורה מלאכתו כפועל בכל יום, וה"ע דכוותיה, וכו"ע יודו בזה. ומזהו טעמא כתוב שם בעבודה ברואבן ושםען שלקחו עגלת בשופטהו

והROLICO כל אחד את צמרו לשוק פуст, ובדרך דומן לרואן לנקון אצל אדרון עוד צמר וננה לבדו בלבד הבהירו, ואנשאר בא שמעון אמר לו שהדרך אם ב' אנשים נועסים ביחד כל מה שיבוא אפילו לד אחד מהם שטוב היה ליקח ולהוליך לבתים עירוניים, ואמר רואן לשם עון ליקח עירוני שמעון וננה. ואחר שקנה אמר לו שאם יתן לו עשרה זהוביםبعد טרחתה ליתן לרואן חלק בהעורתו, ונסאל הדין עם מי. והשיב, אין ספק שהדיין כאשר נועסים זה עם זה על השוק, כל מה שיוציא כל אחד בדרך הוא לא מושלון השאלה שמנוג זה היה ידוע גם לרואן ושמעון, "א"כ מסחר הזה לחייב שכר בטלה וטרחה, כי בדרכ אין להם שום מסחר ולא נחבטל שיהיה כל יוויה שיזדמן להם לאמצע, הויל ואינס שותפים בגוף מסחרם, בעת היותם במקום השוק כל אחד עוסק בשלו ואין להו עסק עם זה. וכך מפני שאמר לו שקנה עירונות בשותפותו, אפילו נרצה שמעון להדיין אין נשתבעדו זה להו ולא אמר בס אתה תקנה והחלוק, כי או אמרין בהאי שמעון נרצה ליתן לרואן חלק בעורות במאי נשתבעד, הלא והואן הסוחרים וכבר עבר, ועתה פנים חדשות באו לבא. אמנם, אפשר יתרור שותפים מה שיוציאו מן הצד, הינו כל אחד עוסק במஸחרו, ומה שיזדמן ושמעון יתן לו ריוח בעורות של, אם לא יתן לו שכר בטלה שוקו מא"ש לפ' ביטול שוקן, והשאר יהיה בשותפותו. וכל זה פשוט ולא יועל לה בקנון גמור. עיין בתשובה בית הדין הירושלמי סי' ד' בדין האפרטער געל געלן גמור.

באר הימטב

סעיף ה' ד. חי. [מגמי סלט קרטון נ"ז עת ר"י ואלה"מ], לדפלין קנו למיניהם וכונחוטו צומת, כי ג"כ נסמאן, לכין לדל סמן מינו מלילה חומדינן דמלוח טון צוכווע :

פועלים וקיייל דלא בעי קניין, כמ"ש הריב"ש [בוחשכה] סי' תע"ו [הווא בכב ע"ז פרק השוכר את הפועל סי' ב', כיוון שהוא דרך ליתן שכירות بعد זה.] בגין דין דין שקבלת שירותו בעבר שמנוע את עצמו מלעשות, אף שמדריך מש"ש כתובות פ"א ע"ב, ההוא גבראו דנפלה ליה יבמה כפומכידתא בעקבות פליגנא לך כו', והאריך בזה ע"ש. נראה לה ע"ד הא דעת' פ' קניין [עמ' א', סעיף ג']. השגת גבול, אבל אם היה צד אישור בדבר כדברם של ביסמן ושל ז' [עמ' ב', סעיף ג']. דכתיב הבית שמואל ס'ק ג"ג בשם תשובה הרשב"א ח"א סי' אלף ר'ב], דאית בהנה"מ סוף סימן רט"ז. ואך בהשליש מעות צ"ע כמ"ש בפתחי תשובה בפסק"ז בשם ט"ז שכבה, חמיהני שלא הביא הרמ"א דעת ר' והרא"ש כו' בתשובות חותם סופר חלק ה"ז סי' קכ"ג שכבה שאין לנו להוציא ממן נגר בעניין זה, ומසיק דיש לפ██וק דגש בפירוט ותחווות שראים לחלק, כיון שעם טבחחו למכור הבשר בשותפות הוא לאמצע. אבל אם קנו מחוראות לחזורם מכרכחו אח"כ, לפי דעת הר"ץ כפי מה שפירשו הרא"ש והר"ן [דרין], שור לטבחתה לחולק הבשר, ע"ש היטיב וגם בתשובת בית אפרים חלק ה"ז מלשון הדמבע"ס והשו"ע, שאם כבר הוציאו המעות בעסק ומיכר העסק בע

The Bais Dovid writes that one cannot hire someone not to do something, as this is not included in the rules of Po'alim. *This would make it difficult to understand the Chasam Sofer's method: just as one cannot hire someone not to act, perhaps that cannot be considered binding when specified as wages either?*

תחוי השובח החושן משפט סימון קע"ס ק' כתוב בשו"ת בד דוד שא"א לשכור אדם לדבר שלילו, ר' ל" שלא לעשות "אייה דברה לא'" צידך עין אם יתקיימו דברי החותם, דילא' כמו שאין שיק לשכור אדם שלא לעשות אייה דברה בע"א אלשנת הרכבת ייחדנות בשכר פטולין?

עד שיחזור בו בפירושו, ואפלו אמר אני זכיית בה תחילה שחורתתי כי איןנו נאמן שם כן אף הפעל שנשכר לקט מוצאות יאמר כן ונאמין אותו, אלא שהפעל ע"פ שיכול לחזור בו ואפלו בחצי היום סתמא דAMILTA כל שלא חור בו בפירוש על דעת תנאו ושכירותו הראשונית הוא עשו, ואם חזרו בהן בפירוש בין שותפין בין פועלין יכולין לחזור בהן ואפלו נתקבלו שכר ואפלו התחלו במלאה, שאין המחלת מלאכה עשו דבר לגבי חזרות הפעל אלא לגבי חזרות בעל הבית כדאיתא בפרק השוכר את האומניין (ב"מ ע"א), וכדאמרנן בפרק הגוזל בתרא (ב"ק קט"ז ב') גבי שירא שהיתה מהלכת במודבר ובא אמר הכא בפועלים עסקין וכדבר יהודה אמר רב דאמר רב יהודה אמר רב פועל יכול לחזור בו ואפלו בחצי היום אמר מהדר ביה לא אמר לא מהדר בה, והני מיili בכל דבר שיש בו מעשה כמו שאמרנו, אבל במניעות כגון שהנתנו שלא יעשה זה ביוומו של זה הא וואי לא שייך בשותפין אלא בחנאי בו הערך אי נמי בתנאי כל אומני העיר כמו שכותב הרוב זיל דבמה נשעבדו שלא לעשות, כן נראה לי.

תוספתא בפרק אחוזן של בכא מציעא (היב') רישאין בני העיר להנתנו על השערים ועל המdots ועל שכר פועלים רישאין לעשות קיצtan, רישאין בני העיר לומר כל מי שיראה אצל פלוני יהא נתן לך וכן וכל מי שיראה אצל מלכות יהא נתן לך וכן וכל מי ש(ח)רצה או חרעה פרתו בין הזרעים יהא נתן לך וכן וכל מי שירעה בהמת פלוני יהא נתן לך וכן, רישайн לעשות קיצtan ורישайн הצמרין והצבעין לומר כל מקה שיבא לעיר נהא כולנו שותפין בו, רישайн הנחתומין לעשות רגעה ביניין, רישайн החמרין לומר כל מי שתמתות חמורו נעמיד לו חמוץ אחרה, מטה בכוסיא אין צריכין להעמיד לו חמוץ שלא בכוסיא צריכין להעמיד לו ואם אמר לנו לי ואני לתקן לעצמי אין שומעין לו אלא לתקן גנותנן לו, רישайн הספנין לומר כל מי שתתאבך ספינטו נעמיד לו ספינה אחרת אבדה בכוסיא אין צריכין להעמיד לו דלא בכוסיא צריכין להעמיד לו ואם פידש למקום שאין בני אדם פורשין אין צריכין להעמיד לו, מי שהיה בן לרבים ספר לרבים נחתום לרבים שולחן לרבים ואני שם אחר אלא הוא והגיע שעת הרוג ומקבש לילך בתוך ביתו יכולין לו לעכב על ידו עד שעמיד אחר תחתין, ואם התנה עמהם בבית דין או שיעבירו עליו את הדרך הרשות בדין.

Rashba makes several points relevant to our topic. First, that partners have an employee-employer relationship to each other, in that any benefits that are brought to the partnership are considered to be mutually owned. This is despite there being a profit-sharing agreement, and not merely a salary being paid. Additionally, the Rashba clearly states that one cannot be a hired not to do something, like the opinion of the Bais Dovid cited above.

ח'בא ובתעניות אין מותר לשנותה אלא מחלוקת אותה מיד של דעתך אין התנדבו.

הא דאמרנן מריש הויה עביד מר תרי כייסי. אפשר לפרש לפי מה שאמרנו דיוקין הצבור לשנותו לגמרי לכל מה שריצו דחתם דוקא צבור או הפרנסין אבל הגבאים שלא מדעת בני העיר או הפרנסין לא, ולפיכך בעיני לאתניין ואי נמי מהמת נרכבת היחידים וכמו שאמרנו, אבל לפי מה שפירשנו דלשנותן ללחות ולשלם קאמר, הכא דלשנות לגמרי מענים לעניים אי אפשר בלי תנאי.

דף ט' ע"א. הא דאמרנן היכא דאייכא אדם חשוב לאו כל כמיניהם דאתנו. פירוש הרוב אכן מיגש זיל אדם חשוב ממונה על הצבור, וכותב הרמב"ן זיל דעתמא דAMILTA משום דאייכא פסידא ללקוחות דמייקרי תרעה, עוד כתוב דמשמע דהיכא דלייכא אדם חשוב וαι נמי במילתא דלייכא פסידא דהו תנאיו תהוב, דוקא בדאתנו כל טבחה מתא אי נמי כל בני אורחה אומנות שכער דהו להו באומנותן לבני העיר לגומייהו, הא תרי ותלת דמתנו במאי קנו, ושותפין שאמרנו כל מקה שיבא לדינו יהא הריווח בינוי במאי קנו, שאלו במתניתין באומנותן לאמצע יש לומר נעשו שכירין זה זהה כדאמרנן (ב"מ י"ב ב') בפועל שכורו לקט מוצאות, והוא שנתקבלו שכר זה מזה או ההחילו במלאה ויכולין לחזור בהן, אלא מקה שלקה במעשהיו ומה קנאו הלה, ואם התאמר נעשה כמגיה מציאה לחבירו, ומה קנה שלא יחוור בו ויקח לעצמו, ומה שנשינו בחוספה (ב"מ י"א) רישайн הצמרין והצבעין לומר כל מקה שיבא לעיר נהא כלנו שותפין בו ורישайн הנחתומין לעשות רגעה בינייהם, כל זה בתנאי כל האומניין הוא, וכון כתוב גם שם הרוב אלברצלוני זיל דדוקא בתנאי כל האומניין הוא, ופירש רגעה חלוקת הרגעים לומר עשה אתה ברגע פלוני ואני עשה ברגע פלוני.

ואני אומר דדין פועל ודין השותפין אחד הוא בכל דבר שיש בו מעשה, כגון שנשתתפו במה שיקנו או بما שריווחו או במצוותיהם דהינו ודאי מגביה מציאה לחבירו ונעשה שלוחים זה זהה או שכיריים שבScar שווה מקבל עליו לננות ולהגביה בשביבל חבירו גם חבירו נשכר לו לננות ולהגביה בשביבל, והילוכן ודיבורן היינו שכן, והוא ליה כאמור לאשה הרי את מקודשת לי על מנת שادرבר עליך לשפטון (קדושין ס"ג א') וכיוצא בזה, והילכך כל שלא חזרו בהן ממש כל שקנה זכה בו חבירו בחלוקת

חידושי הרשב"א בבא בתרא דף ט.
ברשב"א מבואר ב' דברים הנוגעים לעניינו: א',ennis העובדים יחד דין כבעל הבית ופועל בכל מה שריווחו הוא לטבות שינם, כמו שוכר פועל לקט מוצאות. והיין אפלו אם מהקלים את הריווח ואינם כפועלים שכחים הא بعد פעולתם. ב', בסוף דבריו כתוב בחדיא דברי הבית דוד הנ"ל שא"א להנתנו להיות פועל שלא לעשות איזה דבר

፳፻

חובן משפט סימן קנו

(ט) חנותה באדר נונטו של זה או מרכזן בערך לאלה למגנו ואם היה נונטו עמהם (^{טט}) מנת המלך אינם יוכולים למגנו. הגד יולקיס ג'ולומירס לפלינו כי אין זו רשות ליכנס לנכון שיק בס כי הומנוו דוצאנל הומנוו יכול לנכון עליון פלני למכור צלו סוחיל ואו מעיר מהר חכל גמבייה מהר חייו יכול למגנו צו סוחיל ווונט מט (^{טט'}) זונגי שער יטלון ממחמת כל עניין ווילון לומר חן גטו יולין ליטן מוקו גנאמיסן קהן עלי פי דש לנן כנכל חומו הומנוו. וויס נון ממ עד עצמי ווילון (^{טט''}) גלעסוק גמלחלוו לממה מט ייט הומנוו דכיז הומנוו יכול לנכון עליון עד טיטכוו לו זים וויסי זונגי קעוי. סיוטס הומנוו דלען מיקלי נמיין וויס נמבה צונטן מגם פטמן להן עד ציקן מס צלו נומוטן שער זונט דטיך נגוזן קלןן. שיוחין קילון כבל זה בזין מטמגיד חפסה מהר דלון היילוק הילן צרלובן כמו טיטבאל זטמויו זיוטס הומנוו דטס צו שער קריין למילומו ליאן יולין לנוון במותם צידן קהן עלי פי דש מליד מכסה מהר צעדיי מילוטס מרפה כלמה. טיטלמיי מכס המתבלח מפואה לעיר מיזין למגנוו לאן קד למכוו עד צאודה ימינו צלו זוילו חילום גויס דומזני דיליכן רוזטן מטמגיד מכס מומל כלה מדים למכוו וויזן צוילו דעה טיען למויי' בטהט טיטס לו גוי מעטופי' (^{טט'}) יט מקומות צדין שטקוו לרילוטס יעד למיזו ווועסוק עס האגו סטום וויס מקומות צהן דין וויס מחרין יולדתnal חמי יאלג נגי סטום נאלות ווועסוק עמו ווועסוק מילא דיאו ווילטוקי מיליא דרכני גוי קס לכפק וויל קודס וויס וויס מחרין. ביוטטילן טיטלן צערתא מילאה הילן גוי וויגל כנק שטקוו ליטלן חמל ליכנס כס ווילטול קמלהה וויס וויל קודס וויס וויס מחרין. אלה ענער וויסה חן מווילן מידי וויזן ליקמן סימן לצל'ץ. צויב נוי מדים אדריס זייד ווילטוד וויל נאזרן באלות קרייזט גויסו קא. ספייר יולן מומת צו וויזן קדון צעל צויזן בז' וויזן ליקמן סימן לכ'ק טטיפ' ז'ק.

ול' יוכלים המוחרים בעירות אין בני המדינה יוכלים לעכון שתקת ערא היא שיהו מהזרכן כדי שייחר הבשימים מצוין לבנות ישראל. הגה בזילקן וילס לי דוקן מוכלי צמיס וכי גנוּן טול טול דביסס הן מלוקין זין וילקן נעלם. (^ט) אבל אינם קובעים מקום ויושבים בו אלא מדעת בני העיר ואם תלמיד חכם קובלע בכל מקום שריצה. הגה היוזס סדין מלמדים מיקומות זין במלמדים פלמיים.

נתיבות המשפט

אשפט הכהנים - חידושים

(יט) אבל אין קובעים מוקם. וכל שכן אחרים שאנין רוחין
דאינן לדור בעיר אחותה שלא ברשות אנשי אורה
ההיי. סמ"ע [סק"ט].

(כ) שיכברו בשוק. ומזה מותר אפילו למוכר ללבני העיר. רק שלא
יודה לרפהה ביום. וודוקה להלotta אמור לבני העיר. מפני
שעיר הרוח הוא לאחרר שם השוק שצמחה כל כל שוכן ושבוי,
משא"כ מכרה שהוא לאלה לו זום ממכרה לחדר. סמ"ע [סק"ט].

(כג) מודרים כדי פרנסתם. הינו כישער שירוח שיהיה לו כדי
פרנסתו מן הרוח עד שיגבה הקפונו. סמ"ע [סק"א].

(כד) שיפרשו הובם. בין שחיביכם לאחרים או אחרים חיביכם
להם. סמ"ע [סק"ב].

(כג) יותר טובה. ואם היה רעה. צ"ע اي היה כתרי מינים
ואנין יכולם למהות. סמ"ע [סק"ג].

(כד) בפי רצונם. פירוש. אחר שכבר ערכן. אלא ערכיהם לומר
לו קודם השקזתו בפי רצונם. סמ"ע [סק"ח].

(טו) חנות בצד חנותו. לאו דוקא. דבן עיר אחרת שאינו נון
מס יכול לעכב עלייו כל העיר. סמ"ע [שם]. יוציאין באירועים
אפורניים המבוקש בעשי'ך ובעשי'ו וכיווץ. אפ"ה
כל לעכב עליו מלשב בצדיו מושם פיטוך חיות. ואפלו מבני
שאיו שלו או בשותה הרוכבים.

(טו) מנת המליך אינם יכולים למןנו. ככלומר אפלו לישב
בצדיו. ועל זה היביא הרוב בהגיה החולקין דסבירא להו
דאפלו בנותן כרגע יכול לעכב עליו עכ"פ לישב הצדיו.

(טו) ובו היריך יוכלוין. ככלומר. כל אחד מבני העיר יכול למחות
את חזריו או בכיו שאינו מפלוש שלא על השותה מאנותו בהם
שומם ריבוי נכסינו. אבל מבני מפלוש ומכל שכן מבני למבוי
ודאי אכן שייך ריבוי נכסינו. סמ"ע [סק"ז].

(טו) העסוק במלאכתו וחתת מס. וממיירי בשאנין בני תיר מוחין,
ומ"מ הוא יכול לעכב. סמ"ע [סק"ח].

There is a dispute whether one may poach non-Jewish clients from another person or business. Even when there is no valid non-compete agreement, according to some Poskim one may never solicit customers or clients away from a Jewish competitor.

שׁוּעַ חָוֹן שְׁבַט סִימָן קָנוּ שְׂעִיר ה'
נַחֲלָק הַפּוֹסְקִים אֶם דָּנֵן דָּן מַעֲרֻפָּא, פְּי' אֵם יְשָׁרָאֵל עַסְקָל קִים עַמּוּד נְכָרִי, יְ"א שָׁאָסָר
לִיְשָׁרָאֵל אַחֲרֵי לִיכְנֵס שָׁם וְלַהֲזֹול שְׁהָנְכָרִי יְעַסְקֵעַ עַמּוּד.

להשתדל אצל העכו"ם שיתעסק עמו או שייעשה עמו מלאכה (ב), ומ"מ אין מוציאין מידו

שפטיחת החנות לאו מעשה הרגל הוא, עי"ש. ולכן גם לא דמי למעשה דחייט, ולפי"ז אף בישראל בכח"ג אין דין מעורופיא. משא"כ בנדרון הרש"ד"ם שטרוח להמציא מלאכה זו, דמייא שפיר לדין מעורופיא בחנות, אלא שעדיין צ"ע באם עשה מעשה, כגון שחילק קליות או שהוזיל להרגיל ל��וחות שהו הולכים קודם למקום אחר או לחנות של עכו"ם, אם יש בזה ממשום מעורופיא. ועי' עוד בדברי היב"א בסוף סימן כב מ"ש לחלק בין דין מעורופיא לדין חנות וריהים. ועיין לא נתרבר לי בדברי הפוסקים שרנו ברין מעורופיא להתייר גם בישראל, והרי במרודכי ממשמע שיעיקר ההיתר במעורופיא לאותם שאין דנים ממש דנכסי עכו"ם הם כהפרק ובישראל לא שייך טעם זה. ובשו"ע הרב ה' השגת גבול ממשמע שדרעת המתיריהם מעורופיא הוא ממשום ודמייא להפרק וכשיטת ר"ת, וא"כ בישראל ממשמע דאסורין, עכ"פ מדין עני המהפק, וاع"פ שאין עדין פיטוק דמים, כיון שריגיל עמו הווי כפיסוק דמים. ועי' עוד להלן העירה מה בדין ונכסי עכו"ם כהפרק.

(ב) ברמ"א סימן קנו סוף סעיף ה הביא ב' דיווחת בזה, וכמ"ש לעיל, וכבר הבאתי לעיל בדברי האחرونים, ומשמע שלדעת רוב הפוסקים לכתחילה אסור, וכמ"ש הרשב"א בתשובה דחייט, וכ"כ האחرونים בשם שוו"ת מהר"ם ב"ב, ובשו"ע הרב כתוב שירא שמיים יחמיר לעצמו. ומה שנתקטו הפוסקים עכו"ם כבר הבאתי לעיל שכן דעת המקילין במעורופיא של עכו"ם ממש שנכסי עכו"ם כהפרק, ומשמע שבישראל לכ"ו"ע אסור, ומ"מ נראה שאע"פ שדימו זה למצודת דגימות, אין זה ממש כגוזל או מזיק, ואף במצודת דגימות מסלקין אותו מכאן ולהבא, אבל אינו חייב לשלם, אלא שנקרא רשע, ומותר לקורתו רשע, משא"כ בעכו"ם לדעת המקילין, עכ"פ שאסור לכתילה, אפשר דלא מיקרי רשע. בשוו"ת מהר"יל דיסקין פסקים אותן א כתוב שבדין מעורופיא כיון שנקרוא רשע, לכ"ו"ע יכול להזכיר בשעת מעשה לאפירושי מאיסור דודאי אילכא פסירה, כיון שבדיעבד א"צ לשלם, אלא שמתפקיד כשותור זה והכהו, וכתוב ذריך לשלם לו, כיון שהוא הכהו ברשות. ועי' עוד בדיוני נזקין. ומובואר בפוסקים שהבאתי לעיל שאם בלאה"ה יכולים עכו"ם אחרים להשיג גבולו של ראשון, אין כאן איסור כלל, שכן בכח"ג אין הוא בטוח כלל במעורופיא שלו, ועי' להלן.

בשו"ת דברי חיים ח"א חוות סימן כד באומנים עכו"ם שהיו קונים צמד מישראלים שבעיר, ובאו שני נגידים ועשו כתוב עם האומנים שלא יקנו צמר מהם, ובזה קישפו פרנסת אנשי העיר, והשוואל רצה לחיב הנגידים עפ"י דברי האביאסף, והד"ח כתוב שדרעת האביאסף נדחתה ע"י כל הפוסקים, וגם הרמ"א עצמו לא הביא בשוו"ע, ואדרבה בסימן קנו סעיף ה הביא דין מעורופיא שגוערין בו, ומשמע אפילו במקומות דברי הזיקא, וכתוב להסביר סוגית הגمراה בכב"ב (הבאתי דבריו לעיל העירה יא), והסביר עוד שבפותחה חנות ליד חנות יש ב' מני נוק, הא' שלוקחת הלוקחות הקבועים כבר אצלן, והב' שהוא מגביל עסקיו מכאן ולהבא שלא יוכל להתחזרות כל כך, ובזוק הרשות יכול למחרות שכבר זכה מהפרק, אבל בנזק השני לההייא וחלון שאינו יכול למחרות בו, ובזה אמרו כל אחד עוזה בשלו, וכן גם כבר מתא אחרינא יכול למחרות יותר, שהרי אינו עוזה בשלו, ועפ"י סברא זו מסביר סברת האביאסף, שבנדון דידייה לוקח ממנו ל��וחות הרגילים אצלו שלכו"ע אסור, ובכח"ג הביא הרמ"א דברי האביאסף. ובמסקנא כתוב שוב שלידין שאין דנים דין ענין המהפק, ממש דנכסי עכו"ם הם כהפרק, מותר להוציאין גם ממי שריגיל אצלן, ואי אפשר למחות ביד הנגידים הנ"ל.

ובשו"ת מנחת יצחק ח"ב סימן צד דין בסוכן של רואבן שהיה מקשור ביניהם לבין הקונים, ואח"כ נעשה סוכן של יעקב שהוא היה המוכר העיקרי של רואבן, ועתה מוכר הסוכן לכל הקונים של רואבן ומתרוך כך נטמעתה פרנסתו, והביא מדברי הדורי חיים, ובמה שתמה השווא שולדרבו בהא דמעורופיא עיקר הטעם ממשום שהקונים הם עכו"ם ונכסי עכו"ם כהפרק, ולפי"ז כשהקונים ישראל לכ"ו"ע יש דין מעורופיא, וכתוב המנחה"י שגם בקונים יהודים יש עכ"פ דין עני המהפק, ובזה גם הדר"ח מודה, ואך לר"ת שהפרק

חו אבל לא בכוו הגדרו. וולך נמייל נטונם קפדי לטויות דוקה ענן כהן, מטה"ל כנמן לנו סקאנן דמתממלן ני' מושומר צלו זומע נטע נצוי הנטו ומטנו נטון לודעמה לדזוזה: טז יתומם חמוץ בר. שמי' עטעה, לדס נו' גווע ווועו מלהימן, דמסוס מזוס רבּה רבּה מזוייס לנוו, ומזוייס נל' מיקונו כלה"ג סטסן מאייתו לנטופרלטסו: טשי'ר' ז' אַף עַל פִּי שָׁמָר לו' יש'ה עני מלאכיה בר. ר' ל', מה'ג' שצרכו סמס וווע' פרט לו' מליכלה מווילם וווט' מילימע נל' דער צרכו: יאו' בוגן שעסר הנדר בר. קן קומ' לען וגמגלו' צב' ייב' עט' ובוטו' וטער' ד', וגמו' למץן כל' לח' מידין

¹⁴מיציאת פועל לעצמו ¹⁵אך על פי שאמר לו עשה עמי מלאכה הים והוא צריך
ונומר אם אמר ליה עדור עמי הים אבל אם שכנו ללקט מיציאות ¹⁶כגון שחדר
בננהר ושכנו ללקט הדגים הנמצאים באגם הרדי מציאתו לבעל הבית ואפילו מצא
וימולחנו ¹⁷לפין סכךו כס ¹⁸ומוליס לדקה פון יוסט ¹⁹ומוליס לנקט מלייחות.

שימנו רעה

יציאות בהמה ושר חוב ושובך וגט אשה

בומל אם היה אחד מוהיג ואחד מושב המשור גזה⁶⁶ אבל לא המוהיג או שהוא אחד מוהיג ואחד מושב שנייהם ומהניגוּהוּ או משכוּהוּ⁶⁷ שנים שרואו גמל או חמור של מציה וקדמו שנייהם והניגוּהוּ או משכוּהוּ⁶⁸ או שהיה אחד מוהיג ואחד מושב קנו שנייהם במאם דברים אמרוים בחמור אבל

עדך לחם
סעיג' ג' בסופו, ויש מי שאומר דהוא הדין שברוח סתם והראה לו ללקט סימן רעא טעה א' בסופו. והוא שנות רובבים או אחד רובב ואחד מינימום חמוץ באישורין להראת דינו של הרכז והוא טעה בדעתו כי יתירנו גורו אשקלב, וזה מוכיח שמי שכתב שום דבר לא יתירנו גורו אשקלב, והוא שום דבר לא יתירנו גורו אשקלב.

אברהם ובר

טורי והב
 שהיא סוכנה כו'. ע"כ געלע'ד דהיך תשובה לאור דסמכה הייא, אלא דיש
 לקים בורי והמא"מ מעשן חתך, והווינו מכח דעה כל עיטשו זאת
 דפרק גערה דליעל בעמעה ירידא של בכתה אע"פ שלא בגביה הרוי הא של
 מהמג ש-שייחן שהבייאו בר' ממן אין [סעיף ב', שכטב (דיבין)^{*}] שסיגל ממן

ספרי חשובים

אברהם ברו

שכ"ג. עין מוקי יוק' והזבוב ביטו און הו' דילכט כונמו יומל קפ' קפ' מון לא מל מהמא, עמי הוכטן מוי' נס גאנלאט האטקי טי' (לט') ויז'יך, ווילס'ו. ווילס'ו טיליגט'ס'ו פולט מלטראט נו' זי, עין צב' צב' עלי' קעטן פטער'ס'ו זי' ווילס'ו: סטי' ז' בגאניה. ללקט אטיאו. זי' ווילס'ו גאנט טריל'ו מופלט. עין צב' צב' עלי' קעטן קעט' טפער'ס'ו זי' גאניה. עין מוקי יוק' דילכט כונמו יומל קפ' קפ' מון לא מל מהמא, עמי הוכטן מוי' נס גאנלאט האטקי טי' (לט') ויז'יך, ווילס'ו.

ידושי רעכ"א

שם בהגיה. וכן, ומגרת כתוב. נ"ג, ע"ז, מינין גנוזין קף והוועגן בעיינס אונט ה"ז, דרכן ניכומין יו"ד, קפ' לא מינין דן מל' מכתה, וען' מיטוכם מ"ב גאנזל האנטכטוי קפ' (ל"ז) וויל' וויל', וכונך. טיליגליין, סונט נל' מילומין על' ע"ז, עטינ' צוינער ער'ס פיטלן צפ' צפ' וויל' וויל': סעד' צפ' צפ' וויל': בוגהיה. לאלקט מילומיאוון. נ"ג, זונט דהון גאנז פיטלן פרומישטן, פיטלן קפ' גאנז פיטלן:

Everything acquired by a paid employee in the course of his work belongs to his employer. Therefore, any clients that the employee develops a relationship with would likely be considered clients of the employer.

שולחן עורך וחושן משפט הכלות אבידה ומיצאה סיכון ער
הדברים שփוגע קנה תוך כדי עבורהו הררי הם של הבעל הבית. לפ"ז כל הקשיים העסקיים
שייגר הבעל לאגודה שיקיים לשלב הבית.

IN-DEPTH BUSINESS HALACHA CURRICULUM

MISSION

*To facilitate and provide a framework
for the frum businessman to gain the
in-depth halachic knowledge he needs for
contemporary business dealings.*

*Through increased knowledge and guidance,
Yorucha will elevate the frum public's
adherence to halacha as it pertains to
choshen mishpat and standard business
practices.*

What

This ambitious project will harness the collective expertise of a team comprised of advanced talmidei chachamim, experienced, seasoned Dayanim, that are well versed in corporate practice and common business norms.

Collaborating with a talented group of editors and writers, they have created a syllabus and curriculum of study, with accompanying shiurim and personal guidance, enabling participants to have the tools to proclaim with confidence, "Yes. Nossasi venosati be'eminah!"

How

The core curriculum is segmented in modules, and can be learned as an individual self paced; or, participants can join chaburos coordinated by the Bais HaVaad for those that desire group study. Page by page, step by step, the learning will be facilitated with a daily audio "Blatt shiur" guiding the participant through the sources as well as a weekly video shiur presented on each topic by Dayanim that will share fundamental and practical applications of the sugya covered.

Daily practical Q&A applications of the subject matter will be offered alongside through the Business Halacha Daily series.

Why

As participants amass a broad and deep knowledge on an academic level directly from the source — coupled with real life scenarios presented by experienced Dayanim — they will acquire the clarity to determine not only what is a **שאלה**, but, more important - why.

Only through **עמלות בתורה** — understanding the fundamentals of the subject — can one truly appreciate and internalize what defines right and wrong.

Fulfillment and satisfaction in the realm of the divine is like no other. A *mesayem masechta* revels in the transcendent feeling of his accomplishment. Truly sublime and the envy of his peers.

Contemporary businessmen have their own, unique, 'siyum hashas' at the completion of Yorucha curriculum. It is the moral imperative of a frum yid, and now accessible to all.

The *hadran alach* of Yorucha is the ultimate badge of honor and medal of distinction for the businessman of our times.

Similar to a sofer who, with his intensive knowledge of hilchos safrus, is confident and secure in the propriety of his profession; so, too, businessmen will gain the peace of mind knowing with conviction that they ply their trade *be'eminah uveyosher*.

Core Curriculum

(subject to change)

PART I Business Halacha Fundamentals

Elul 5780

- Dina D'malchusa Dina- 2*
- Common Business Practice & Minhag Mevatel Halacha - 2

Tishrei 5781 (Expanded Yom Tov Edition)

- Business and Employment on Chol Hamoed

PART II Setting Up A Kosher Business

Winter 5781

- Introduction to Choshen Mishpat and Business Halacha -1
- Gezel - 3
- Gezel Akum -1
- Ta'os and Mate' Akum -1
- Geneivas Da'as - 1
- Acceptable Marketing - 1
- Headhunting - Recruitment and Ma'arufia - 1
- Halachos of Employment -3

- Hiring Jewish - 1
- Halachic Deals and Documents - 3
 - › Understanding Asmachta
 - › Agreements and Kinyan Devarim
 - › The Halachic "Agreement Validation" Clause
- Non-Competes and Non-Circumvent Agreements - 1
- Partnership Structuring - 2
- Corporations, Trusts and Legal Entities - 1
- Hasogas Gevul and Competition - 2

Nissan 5781 (Expanded Yom Tov Edition)

- Corporate Chametz - The Issues and the Solutions
- Isurei Hana'ah

PART III Maintaining A Kosher Business

Summer 5781 - Commitments and Kinyanim

- Kinyanim Expounded - 2
- Mi Shepara, Mechusar Amana etc. - 2
- Situmta - The Kinyanim of the Marketplace - 1
- Ona'ah - 2
- Mekach Ta'os- 4

Summer Break 5781 (Special Edition)

- Tzedaka and Maaser
 - › As a Business and Individual

Elul 5781 - Maintaining a Kosher Work Environment

- Yichud in the Workplace - 2
- Interaction With the Opposite Gender - 2

* Number of weeks for this topic

Tishrei 5782 (Expanded Yom Tov Edition)

- Websites and E-Commerce on Shabbos and Yom Tov

Winter 5782 (Leap Year) - 1st Semester

- Loans and Guarantees - 2
- Ribbis 101/The Basics - 4
- Insurance Issues - 1
- Brokerage - 2
- Lashon Hara in Business - 2
- Legal Holidays and Chukos HaGoyim - 1

Winter 5782 - 2nd Semester - When Things Don't Go As Expected:

- Bais Din - 3
- Din and Lifnim Mishuras Hadin - 2
- Arka'os - 2
- Quitting, Firing, and Severance - 2
- Partnership Dissolution - 2
- Collections - 2
- Bankruptcy - 1

Nissan 5782 (Expanded Yom Tov Edition)

- Maintaining a Facility on Pesach

Summer 5782 - Final Testing and Review

PART IV Industry-Specific & In-Depth Supplemental Tracks

Choshen Mishpat Supplemental Track

- More In-Depth and Intricate Learning of Previous Topics
- Nizkei Shcheinim
- Mazik, Garmi, and Halachic Torts
- Hashavas Aveida
- Mitzva of Lending
- Yerusha and Trusts
- Trustees and Executors
- Shomrim and Fiduciaries
- Shluchim and Agents
- Harsha'a and Power of Attorney
- The Shibuda D'Reb Nosson Law
- Hefker, Pruzbul, and Other Choshen Mishpat Topics

Real Estate Track:

- General Real Estate
- Bar Metzra
- Acquisitions and Ani Hamehapech
- Lo Sachmod
- Brokerage
- Landlord/Tenant
- Zoning Laws
- Rent Control and Evictions
- Fix and Flip
- Administrations and Boards

HealthCare Track:

- Shabbos and Yom Tov
- The Kosher Kitchen
- Employment Training
- Facility and Housekeeping
- Compliance and Fiduciary
- Partnership and Employment
- Medical Issues

Finance and Ribbis Track:

- Introduction: Understanding Ribbis
- Ribbis of Non Jews and Mumar
- Foreign Currencies & Commodities: Se'ah Bese'ah Applications
- Corporate Lending & Borrowing
- Credit Unions - Ownership in Ribbis Entities
- Credit Unions: Paying Ribbis by Court Order
- Pesika: Deposits & Price Guarantees
- Tarsha- Paying for Credit & Early Bird Specials
- Arvus & Ribbis: Cosigning on a Non Jew's Loan
- Arvus & Ribbis: Cosigning on a Ribbis Loan
- Differentiating Between Expenses & Interest: Defining the Two
- Ribbis in Partnerships
- Ribbis in Contracts - Capital Calls and Late Fees
- Deal Syndication & the Real Estate Process From Negotiation to Closing
- Ribbis as a Knas: Fines & Penalties
- Purchasing Tax Liens and Mortgage Bundles
- Using a Purchased Item When the Sale was Reversed
- Selling Conditional on Reversing the Sale
- Ribbis Responsibilities of Lawyers, Brokers, and Witnesses
- Review of Ribbis Fundamentals
- Hard Money Loans & Heter Iska - Kulo Pikadon; Chatzi Milve
- Heter Iska- The Approach of Reb Moshe Feinstein
- Heter Iska Klali and Loans Specified to be Al Pi Heter Iska
- Ribbis Mukdemes - Ribbis MeUcheres
- Ribbis Devarim
- Defining Ribbis: Gifts, Favours and Charitable Donations

JOIN THE YORUCHA INITIATIVE!

- 888.485.VAAD(8223) #303
- yorucha@baishavaad.org
- baishavaad.org/yorucha

3 WAYS TO JOIN:

AS AN INDIVIDUAL

Join the national Yorucha chabura together!

Tap into the physical or digital resources via hard copies, web, email and/or whatsapp.

Connect with Bais HaVaad Dayanim and Poskim for any questions you may have, as well as arranging study sessions with a Dayan, setting up a chavrusa, and more.

AS A COMMUNITY

Set up or join a community or shul chabura

Reach out to organize a choshen mishpat chabura in your own shul.

AS A BUSINESS

Set up a Board Room Bais Medrash in your business

Mincha Learning In just 5 minutes a day, before or after Mincha, you can learn short, practical and insightful Business Halachos.

Weekly Lunch & Learn Join a deeper dive into the background of the halachos by understanding the sugya behind the halachos as well.